

ДОГОВІР В СПРАВІ МІЖНАРОДНОЇ КОНТРОЛІ РУРЩИНИ

**ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ ДОГОВОРИЛИСЬ, ІГНОРУЮЧИ
СОВЕТСЬКИЙ СОЮЗ.**

Лондон, 29 грудня. — Злучені Держави Америки, Велика Британія, Франція, Бельгія, Голандія і Люксембург видали члора спільне повідомлення про договір встановити міжнародну владу, що необмежений період часу контролювала б промисловість Рурського басейну.

на піддала б, щоби ця промисловість була використана виключно для мариних цілей. Договірні країни різночасно висловлюють надію, що цей договір причиняться до ще тіснішого зв'язку між європейськими країнами, „включно з демократичною Німеччиною”. Різночасно з договором, що для своєї повносьобності має бути ратифікований урядом договірних країн, проголошено теж визнавальний комунікат, що має силу 4-дес.

даних постанов щодо їхньої політики для майбутнього господарства Німеччини. Договір і комунікат проголошено вчорнішній про положення в Со- в'єтського Союзу. В повідомленні міністерства говориться про знайдення „таємних докумен-

одночасно в Лондоні, Вашингтоні, Парижі, Брюсселі, Газі, Люксембурзі та у Франкфурті над Майном. В договорі не має згадки щодо майбутньої власності російської промисловості ані щодо співпраці Союзу в цій контролі. В комунікаті, що вже був затверджений урядами договорів, були слова: "змова проти держави", "зрада", "порушення", "підвалів кардинальського палацу, стверджуючи одночасно, мовляв, кардинал не признається до вини". Рівночасно з кардиналом заарештовано інших 12 осіб, між ними священників і всіляких достоїнників з оточення кардинала, усіх під закидом "змови проти держави", "зради", "порушення", "підвалів кардинальського палацу, стверджуючи одночасно, мовляв, кардинал не признається до вини". Рівночасно з кардиналом заарештовано інших 12 осіб, між ними священників і всіляких достоїнників з оточення кардинала, усіх під закидом "змови проти держави", "зради", "порушення", "підвалів кардинальського палацу, стверджуючи одночасно, мовляв, кардинал не признається до вини". Рівночасно з кардиналом заарештовано інших 12 осіб, між ними священників і всіляких достоїнників з оточення кардинала, усіх під закидом "змови проти держави", "зради", "порушення", "підвалів кардинальського палацу, стверджуючи одночасно, мовляв, кардинал не признається до вини".

новлення Міжнародної Рурської Влади та інших агенцій, які матимуть за завдання: забезпечити роззброєння і демі-

літаризацію Німеччини; підтримувати відбудову європей-

ських країн, включно з демонами Німеччиною; та Північ, в якому він осудив Советський Союз — не називаючи його по імені — як агресора та закликання світ до оборони та закликаючи до оборонного поготівля, „якщо потрібно, то й силою зброї“.

**ВІДГОМІН І КОМЕНТАРІ
НА ДОГОВІР В СПРАВІ
РУРИНИНІ.**

Париж, 29 грудня. — Проголошення 6-ма західними державами договору в справі міжнародної контролю промислового басейну Уруцини, вважається тут та в інших столицях однією з найважливіших політичних подій. У Вашингтоні вважають цей договір великим успіхом французької дипломатії, що заставила Америку вважати Німеччину та СРСР ворогами за потенційних ворогів. Московська радіоінформация теж поспішала

Париж, 29 грудня. — Рада Безпекі ООН прийняла вчора резолюцію, якою домагаться від Голандії негайного звільнення інтернованого президента Індонезійської республіки та інших членів уряду, зобов'язуючи Голандію повідомити про виконання цього рішення протягом найближчих 24 годин. З поінформованих джерел заявляють, що голандський уряд правдоподібно виконає це домагання.

натаврувати цей договір як «триумф американської реакції», стверджуючи рівночасно, що «справедливу розв'язку» кубинської проблеми може зна-

нести тільки великодержавна контроль, очевидно з ріпальним голосом Совеіів. З поінформованих західних дипломатичних джерел натякають, що Москва могла б це евенуально одержати голос в міжнародній контролі Рурпшин, але тільки тоді як вона „переставиться” та змінить своє вооруже настанавлення і ворожу політику щодо західних країн.

свою господарську чотироріч-

Дублін, 29 грудня. — Вчора тут опубліковано „Білу Книгу“, в якій уряд Ірландії визначає ролі цієї країни в плані Мершала. Ірландія планує

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1102 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:			
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (англійською мовою):			
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ГОДИ ЗРОЗУМІТИ

Президент Труман знов заговорив про мир. Нічого дивного, бо ж президент є на те, щоб дбав за мир та ще в часі, коли цей мир всюди в світі захитаний, а Злучені Держави у провіді світу. Говорячи про konieczність замирення президент згадав за Росію та тих, що сидять на Кремлі, підкреслюючи, що саме через них нема миру в світі. При цьому президент дуже влучно схарактеризував мораль керуючого Советами Політбюро, кажучи, що ця "мораль не є ніякою мораллю". Тех сказав правду президент Труман, коли заявив, що Совети підписують договори і перебірають святочні зобов'язання, але їх не придержуються.

Хоч які вайди ці закиди, які президент кинув у бік Советів, проте він запевняє, що мир у світі буде вдержаний та що він присвятить тій цілі усі чотири роки свого дальшого урядування.

Миру бажав ввесь американський нарід і президент тільки повторив це, що є загальним бажанням. Проте залишається ще питання, чи цей мир має бути вдержуваний за всяку ціну. Якраз на це звертає увагу навіть Нью Йорк Таймс, що постійно протигає Росію руку до згоди, пригадуючи "нове невільництво", що його завела Москва на сході Європи, згадуючи 13,000,000 в'язнів в советських концетраційних таборах, які і масові виселювання, які є нічим іншим, а тільки яким прикладом народодивства. Що гірше, Нью Йорк Таймс пише, що в цій трагедії є багато "нашої вини", себто вини Злучених Держав та інших демократичних потуг, що допустили до такої сумної ситуації. Тому годі тепер звинуватити Росію, та, якби ми були зовсім невинуваті, пише часопис. З цього логічно й морально заключається, що хоч тепер треба подбати, щоб советське невільництво було зліквідоване.

Як ці речі президент Труман міг поминути, коли вже заговорив про мораль і мир, важко зрозуміти. Але куди тяжче зрозуміти президента, коли він знову заговорив про людей на найвищих становищах у Советіх, що є миролюбні й з якими можна б легко зговоритись. Президент говорив тим разом у такому тоні, що він ці речі добре й певно знає, себто, що не треба мати ніяких сумнівів щодо цього. Справа ця стане ще яснішою, коли читати, що пишуть про це журналісти, які є близько Трумана. Згідно з їх висловленнями нема найменшого сумніву, що президент Труман має тут на думці Сталіна, того самого, котрого він свого часу згадував, кажучи: "Я люблю старого Йосифа; він порядна людина, але є в'язнем Політбюро".

Хто перечитував спогади різних діячів про Френкліна Д. Рузвельта, той мусів заважити, як наївно думав цей великий президент про свій вплив на Сталіна, чи взагалі про те, як розвинулись далші події в Советіх і які будуть взаємовідносини між Кремлем і демократичними потугами, зокрема з Америкою. А Рузвельт теж мав "експертів", що його інформували про Росію. Одним з таких був, наприклад, амбасадор Дейвис. Але до чого це все довело? Боїмось, чи і президент Труман не має ще й тепер подібних інформаторів, коли далі думає про "добрату Сталіна".

В безконечній черзі

3 ПРИВОДУ АРЕШТУ КАРДИНАЛА МІНДСЕНТІ.

Дня 27. грудня наставлений Московю комуністичний уряд. Мадярщина офіційно повідомила про арешт примаса Католицької церкви в тій країні, кардинала Йосифа Міндсенті, закидаючи йому "змову проти держави", "зраду", "шпигунство" і протизаконні грошові трансакції на чорному ринку.

Ясно, що в світі, зі самою Мадярщиною і Советським Союзом включно, немає такої наївної людини, яка повірила б в слушність цих закидів проти одного з найвищих достойників Католицької церкви. Ці закиди такі самі безпідставні, як і глупі. Під цим оглядом большевики вже навіть не можуть спромогтись на бодай малу оригінальність і повторюють те саме, що від початку встановлення своєї диктатури в Росії та поступовому захопленні поодиноких інших країн, від України починаючи, а на Чехословаччині кінчаючи, робили в своєму нищівному поході проти церкви і релігії взагалі.

Кардинал Міндсенті є тільки одною з безконечної черги жертв советського вандалізму. Під своїм гаслом: "Релігія — це опіум для народу", большевики в період до другої світової війни знищили поголовно духовенство в Україні і зруйнували около 80% великої історичної та архітектурної цінності українських святинь. Після останньої війни українській, тим разом католицькій церкві, знову судилося бути першою жертвою большевицького протирелігійного шалу. Події в Західній Україні та ліквідація там української церкви разом з її ієрархією, великою частиною духовенства і вірних виключно, ще в свіжій пам'яті і їх було б зовсім несподівано, що до недавньої української греко-католицької церкви на Словацьчині вже теж засуджена большевиками на загибель, як це виходить з останніх повідомлень.

Ця сама мученича доля зустріла духовенство і вірних усіх інших країн, що опинилися під большевицьким чоботом. В Польщі, Чехословаччині, Румунії, в Югославії — відомий недавній засуд епископа Степана — і тепер на Мадярщині, скрізь та сама історія: безпощадне нищення релігії, церкви і духовенства. Акція обдування і плянова та скрізь подиктована тими самими причинами: Християнство, християнський спосіб життя діаметрально протилежні до тої злочинної системи, що її названо большевизмом. Ціла дотеперішня історія большевизму переконує, що він може встановитися тільки на трупі всіх

тих людських чеснот і досягнень, що скоплені християнською етикою, мораллю та цивілізацією. Тільки на повній руїні всіх віковичних досягнень і традицій може запанувати большевицьке божество. Арешт кардинала Міндсенті в большевицьких умовах не був для нікого несподіванкою. А проте, він ще і не відомо котрий вже раз потряс сумлінням цивілізованого світу як безконечний з черги злочин большевизму. Стверджується, що навіть нацисти в Німеччині перед війною були б не поважилися положити свою руку на такого найвищого після Папи представника та репрезентанта Католицької церкви. Але з останньої реакції в світі на цей

НЕ ПОТУРАТИ ЗЛОЧИНАМ

Сенатська слідча комісія, яка провіряє справу облетження ген. Клеєм карі, наложеної судом на Ільзу Кох, прийшла до висновку, що ця заміна не була оправдана. На підставі провірених документів комісія вийшла з домаганням, щоб такі знайти законні способи, які дали б змогу поставити Ільзу Кох щезав під суд. Вона є жінкою команданта контр-бунту Бухенвальду в Німеччині, відомого з видавання на цілопалення тисячів невинних жертв. Ільза Кох, що підтримувала свого чоловіка в його людських учинках, технічно не можна було довести на суді її участі в подробицях. Сенатська комісія прийшла до висновку, що Ільза Кох заслуговує вповні на назву "звірської жінки", яку їй причеплено й тому вона повинна стати першою американським воєнним судом. Коли б цього не можна було перевести, тоді треба поставити її перед німецьким трибуналом. У такому випадку американська військова влада повинна дати всяку підтримку німецькому суду.

Нам не доступні документи, на яких сенатська комісія опирає своє рішення. Але треба вірити, що комісія усе добре провірила, коли оприлюднила своє рішення і готова взяти за нього відповідальність. До цього треба додати, що в галі зетях підносили голос різні люди, що були свідками злочинів Ільзи Кох. Вони заявляли, що Ільза Кох не дістала карі, на яку заслуговує.

Випадки безкарності прилюдних злочинів або прилюдних скандалів починаються назавгол до заломання засад моралі. Коли за часів президента Гранта в Злучених Державах прийшло до великого скандалу, в який втягали теж

арешт кардинала Міндсенті виходило б, що большевики можуть перерахуватись у своєму вандалізмі, як колись перерахувались нацисти. Світ вже не раз виявив багато, навіть забагато терпіння, але завжди тільки до деякого часу і до деякої міри. Бо одного дня терпіння вривалося і тоді неодмінно приходила справедливість та заслужена кара на злочинців. Християнство ретривало вже майже дві тисячі років і пережило всіх тиранів та вандалів. Воно без сумніву переживе і большевизм, що колись залишиться тільки гіркою згадкою та чорною плямою в історії людства. Доля кардинала Степана та безконечної вже черги інших подібних жертв большевицького варварства можуть тільки прищипити вимір справедливості для большевизму, на злочин якого вже навряд чи можна б видумати досить високу кару.

і його особу, він не загався відверто проголосити заяву: "Жаде винуватець не смієтеч перед відповідальністю". Ці слова треба пригадати й тепер не тільки у відношенні до заміни присуду над Ільзою Кох, але й до осіб замішаних у шпигунську аферу в Злучених Державах. Коли перед трьома роками трапилася подібна справа в Канаді, там королівський уряд не загався поставити винуватців перед суд і в такий спосіб прочистити атмосферу серед громадянства. З проголошенням присуду на шпигів, хоч би це були люди, що займали важливі й високі позиції, громадянство зрозуміло, що є границі в негромадянській діяльності кожної людини. Ці границі це до рогаваз, як далеко можна громадянину потурати нечесним; водночас — це різниця між людьми, які думають, що їм усе вільно і на них ніколи не спаде кара.

З тим зв'язана теж так звана "інтелектуальна нечесність". От найдеться якась група людей, що живе злудно, що вона своєю мудрістю перерозраховує цілу націю. До такої групи зачисляють себе в Америці, наприклад, ті, що вилізали в кутих за Рузвельта на найвищі становища при федеральній уряді й там без вищої контролю допускалися на й різномірні злочини, щоб люди на шкоду нації. Маючи в своїх руках доступ до найкращих документів, вони переслали ці документи чужинним державам для використання їх проти їхньої власної країни. Коли їх на цьому приловлено, вони просто заперечують правду, будучи далі під ілюзією, що саме заперечення відверне від них підозріння в злочині.

Про вину і кару і ще дещо

Треба вислухати ще й другу сторону, щоб могли видати справедливий присуд чи осуд, казали старинні римляни, відомі зі свого тонкого відчування права і справедливості.

Та буває так, що обвинувачена людина не може бути переслухана, бо вже стоїть перед Найвищим Трибуналом. Тоді свідчать за неї факти, слова, обставини, живі свідки і т. п.

Потурати злочинам, значить не тільки признавати, що державна влада є слабша від одиної, як такий злочин сповини, але теж і признати право громадянства громадській неморальності. Пята колона, створена саме для захисту моральності підставами нації, підносить тепер крик проти самого ведення слідства, як і проти ставлення винуватців під суд. Тут йдеться не тільки про ірадіж документів для осліблення мілітарної позиції Злучених Держав, але теж і про намагання патріотичних та моральних почувань широкого загалу населення.

Можна бодай жаліти людину, яка сповнила злочин, жаліє свого винку і заявляє охоту направити лих. Однак для людини, яка не тільки вперто відпекують сповненою нею злочинну, але ще хоче вищестити в загал людей переконання, що вона добре робила і має право далі так робити, не повинно бути місця на ніку щаду. Берім, наприклад, поведінку комуністичної верхівки в Америці. Вона не тільки виконає безприкладного кривдства, але ще й послугується підкупуванням суду й заливом до мас домагатись від суду залишення обвинувачення проти осіб, поставлених в стан обвинувачення за шпигунство. Якби так ставалося, то це було б комуністичний провизник, який безкарно сповняє всі проступки, застрашувати простодушних загал і наперед забезпечити себе перед судом відповідальністю на випадок, коли б вони досягнули по найвищу владу в Америці, скинувши наперед правдо вибраний уряд.

Злучені Держави ще не мають добрих законів проти деяких політичних злочинців, а й не було досі потреби такі закони вводити. Та це ще не значить, щоб людина мала моральне право сповинити такі політичні й моральні злочини і присвоювати собі право до безкарності.

Шпигунські афери в Канаді й Злучених Державах дають громадянству в обидвох країнах багато матеріалу до думання, коли застановляється, хто це вчить зради своєї країни і для чієї користі.

Є в нашій історії чимало таких постатей, які дехто ставляє дуже високо, а дехто ні. Клясичним прикладом цього може бути навіть гетьман Богдан Хмельницький, якого один історик порівнює з Кромвелем, другий відмавляє йому дипломатичного хисту, а третій характеризує його як галицького дядька що почуває себе меншевартом в обличчі пана. Та факт, що Хмельницький перекручував у короткому часі затурканих грецькоців на воїнів, що завзято й переможно громмили ворогів на полі бою. Якраз це лягає великою вагою в його користь на суді історії.

В українській історії останніх літ вибиваються особливо дві трагічні постаті, а то Хвилювий і Скрипник. Щоб видати про них осуд, мусимо взяти під увагу ті всі обставини, серед яких формувалася їх психіка. В першу чергу маймо на увазі, що царська Росія окрадала українську душу, а плакала малоросійську. Робила це вона впродовж яких 250 літ. Російського інтелігента не обходило національне питання. Воно для нього не існувало.

Ціла його духовна істота поринала в проблеми економічно-соціальні та етично-моральні. Російська суспільність роїлась від різних типів революційних усякої мисти, від усяких "іскатель" правди до нігілістів і Распутинів включно. І от у тій малоросійщині, у російським хаосі партійного сектанства, у силі догматизму всякого роду доктрин, формувалася на Наддніпрянщині душа пересічного українського інтелігента. Їх українство не випливало з глибини душі, не було тим тривким фундаментом, на якому належало будувати національну державу, коли прийшов розвал російської імперії. То була малоросійщина. Пересічного українського інтелігента не так інтересувала будова української держави, а більше питання, чи економічно-соціальний лад буде по рецепті його партії, не добуваючи, що цієї держави ще нема. Ілюстрацією тієї ментальності можуть бути слова старшини української армії, що серед гурту українських воїнів у 1918 р. заявляв категорично, що як Україна не буде збудована по програмі його партії, то краще хай її загалом не буде. А большевики підходили тоді вже до Збруча. Українство, що в перших днях революції проявляло себе в українізації військових частин, було солов'яним вогнем. Національна психіка не родиться через ніч. П треба виконувати десятилітній літ. Навіть тогочасні керівники молоденського державного організму не все сто-

(Докінчення на стор. 3-тій)

ОЛЕКСИЙ АНДРІЄНКО.

Всі права застережені.

ДРЕЗДЕН "СОВЕТСЬКИЙ"

(Будні советської окупації)

11)

В наслідок того, сумної слави, "бою", всіх корів було перестріляно. Не обійшлося, звичайно, й без людських жертв: одна сторона втратила вбитими трьох, а кляпівці — дванадцять чи тринадцять воїків...

До всього того, для характеристики побутового стану обслуговування червоного війська, треба ще додати, що, наприклад, гудзика для одягу та шпурівки для черевиків — ці, такі життєво потрібні дріб'язки для червоного воєнка, місцева промисловість під советською окупацією почала продукувати тільки на другий рік окупації, тим часом, як портрети орденосного залотопогонника Сталіна в міль-

донах примірників було кинуто на окуповані терени вже на другий день окупації. Їх масово продукували в Берліні. Виробництво було налагоджене справді "стаханівськими темпами"!

Що то за кара — "повернення на рідну?"

Найбільша кара, якої гірше смерті боявся червоний воєк — це загроза передчасного повернення на батьківщину — до Советського Союзу, до большевицького "раю". В чому справа? І де це ще в світі чувано, щоб людина, роками відірвана від рідної землі, від близьких, рідних і знайомих людей, безмежно збудована за рідним небом і зем-

лей, жахалася повороту туди, в рідні краї, жахалася швидкої зустрічі з усім дорогим і незабутнім?

А проте, так воно справді є. Воєк червоної армії — чи то рядовик, чи офіцер, чи навіть генерал — усі одинаково воляли далі нудувати на чужині, заливаючись непереможну тугу за Батьківщиною горілкою, а додому не тільки не прагнули, а ще й вважали повернення туди за найліпшу кару...

Попробує з'ясувати цей дивний парадокс...

Коли, наприклад, на Батьківщину повертали інвалідів, ці нещасні добре усвідомлювали собі, що повертаються вони на собаче поневіряння. Рідний Советський Союз — це добре всім відомо — воєнними інвалідами аніж не оцінюється. І в кращому випадку людині, що віддала на вівтар "отчєства" ногу, руку, чи й те друге, заздалегідь усьміхається єдина перспектива:

з протягнутою другою рукою жebraчати, тиняючись по майдаках міст і попіл тинами в селах, щоб тільки достоту не згинуть голодною смертю. Ані розумно організованої для калік праці, ані притулку, ані даху над головою, ані взуття, ані одягу, ані шматка хліба щоденного в формі якоїсь державної пенсії — годі було йому сподіватися. Та пенсія, яка за советським законом, належала військовому інвалідові найвищого ступеня, вистачала лише на те, щоб прогнати в місяці три-чотири дні...

Далі. Відомо, що червоноармієць прийшов у масі своїй на окуповані терени одягнений цілком по-советському: обдертий, босий, в неймовірно тісних сорочках, що щільно облягали тіло, в ганчірних обмотках на драгих черевиках, і в славнозвісних плітках. А взагалі в советській армії дозволялося червоноармієцям, займать піло-

ток, носити власні кашкети, самим собі до вподоби шити й перешивати одяг і взуття. Цей дозвіл був розрахований виключно на людське око: чужинці повинні бачити червоного воєнка в пристойному, бодай зовнішньому, вигляді. А цього пристойного вигляду червоноармієць досягав великим напруженням усіх своїх матеріальних спроможностей, виключаючи сюди й згадувану вже "комуністичну смекалку".

І якщо такий воєк, так-сяк справивши собі пристойний верхній одяг і взуття, відізнав у чергову відпустку додому, він, при переїзді кордон рідних земель, на контрольному пункті в Брест-Литовську, мусів усе придбане з себе скидати, а одягати суворо відповідно до форми: в пілотку, обмотки, сакраментальні, розраховані хіба на присмиріння божєвіщих, стислі сорочки.

Крім того, коли хто відізнав на батьківщину, кожен мусів дати писане зобов'язання О-

собливому Відділові армії, що він нічого адова не розказуватиме, що діється на окупованій німецькій землі, як живе "нещасний" народ під ярмом капіталізму... Приблизно в вересні 1945 року відбувалася друга черга демобілізації з червоної армії по 1921 рік включно. Залишалися в війську лише роки 1922, 1923 і 1924. За заведеним порядком, демобілізованим видавали документи в їхніх частинах. Але дуже скоро виявилось, що багато з демобілізованих, одержавши документи, дезертирувало на місці, не бажуючи повертатись на советську батьківщину.

з підприємства дезертирувати, щоб тільки не повертатись "на рідну", червоні воєнки, демобілізуючись, масово кинулись на ці підприємства, звідки незабаром масово почали й зникати. Тоді вступ демобілізованим на працю до таких підприємств було заборонено.

Широко вживалося, в боротьбі з масовим дезертиством і небажанням повертатись на батьківщину, і вже згаданий мною спосіб застрашування схильних до дезертирства воєнків. Бралось якимось дезертиром, колишнього червоноармієця, що нібито хотів сховатись на терені американської зони, був американською владою вийманий і повернутий советському командуванню, саджено його в спеціальну автомашину — "дюрний ворон" — і вожено на показ по всіх військових частинах.

(Кінець буде).

Спогади Олександра Кошиця

(Частина друга. Видавництво „Осередку Культури і Освіти“, Биніпег — Канада. Квітень, 1948 року. Стор. 272. Друком „Нового Шляху“. Окладника роботи арт-майлара В. Баяса).

Друга частина „Спогадів“ Олександра Кошиця охоплює життя і діяльність нашого геніального диригента й композитора з часу закінчення ним Київської Духовної Академії аж до 1919 р., коли він на чолі Української Республіканської Капелі виїхав у світове турне.

Отож, закінчивши курс духовної академії 7. липня 1902 року з науковим ступенем „кандидата богословія“, Олександр Антонович міг одержати лише посаду... акцизного контролера! Як це характеристично для „Матушки Расії“. Майже два роки Олександр Антонович був акцизним контролером, поки йому пощастило одержати посаду учителя співу у Ставропольській Єпархіяльній Школі і вже тут він включається до більш близької йому роботи збирання пісень на Кубані, яку він майже три роки. З Ставрополя Кошиць був переведений до Тифлісу, а 29. 9. 1904 р. він одержує посаду вчителя співу у Київській духовній семінарії. Початок цього „самого бурного, самого трудного, але й самого щасливого“ київського періоду не вносить великої зміни у життя Кошиця, бо вся енергія, всі сили, як і раніш, втрачалися на боротьбу з казнощизною й бюрократизмом „вернослужачів“ чиновників Російської Імперії. Лише осінь 1908 року, коли Кошиця запросили, як диригента, до хору студентів університету Святого Володимира, треба вважати переломним моментом у всьому його житті. Великий майстер одержав у свої руки „великий і цінний в художньому відношенні інструмент“ — це хор студентів — велика вокальна маса першорядної якості.

Хористи з першої ж проби своїм колективним чуттям зразу зрозуміли, яку художню силу являє собою їх новий диригент і всю свою любов до музики, до пісні, до своєї організації перенесли й на свого диригента. Міцно зєднавши свою долю, диригент з хором почали відвоювати належне собі місце. На конкурсі хорів у Києві 1909 року Хор Студентів здобуває першу премію і тим висувається на чільне місце в столиці України. У 1910 році Хор Студентів виступає на публічному випускному іспиті композиторської класи. Де співає „Тучу“ — твір написаний Кошицем в останній рік науки в композиторській класі школи Лисенка. Своім виступом хор досягає того, що його диригентові надають звання композитора. Восени того ж таки 1910 р. Кошиця запрошують до консерваторії вести класу хорового співу, а в 1911 році за ініціативою студентів організовується хор курсисток, що мав у своїй складі більш двох-сот молодих, свіжих, жіночих голосів. Такий великий успіх хору та його диригента занепокоїв університетську владу, бо це ж був „той час реакції“ — коли студенти вважалися „унутрішнім ворогом“ держави. Почалися репресії з боку університетської влади. Ці утиски ще тісніше зв'язали хор з диригентом, створили ще більш сприяльний ґрунт для праці.

„Багато молодих, розумних, інтелегентних, бистроумних і веселих хлопців при безкорисній роботі утворювали таку приємну, веселу, товариську атмосферу, якої трудно пошукати деінде... І зараз через багато років, нехай мої найкращі побажання, моя вдячність і благословення супроводять кожний крок життя моїх милих, незабутніх друзів-хористів! Де вони тепер?“ („Спогади“, стор. 129).

В 1912 році Олександра Антоновича запрошують до театру Садовського, а восени того ж року організується студентська симфонічна оркестра в складі 50 студентів-музикантів. Цим хор дав можливість своєму диригентові включити всю музичну літературу для своєї роботи. Та тут сталася подія, що припинила дальший поступ у роботі. В 1913 році Росія святкувала 300-літній ювілей дому Романових. На ювілейний концерт був запрошений хор студентів, а він категорично відмовився виступати на цьому концерті, за що й був офіційно зазначений університетським начальством.

Яка ж була радість громадян столиці, коли через тижень після цього на стовпах знайомих їм, які сповіщали, що „професор міжнародного права От. Ейхельман улаштує концерт хору під керівництвом Ол. Ант. Кошиця“. Концерт відбувся при переповненій залі, але за виконання на концерті „Прометей“, муз. Стеценка хор був категорично заборонений, тепер уже поліційною владою. Тоді під орудою Кошиця починає свою діяльність Київське Хорове Товариство, в склад якого увійшов хор студентів, хор курсисток та симфонічна студентська оркестра. А весною 1914 року хорове товариство улаштує концерт „Веснянок“, що його співав хор у складі більш чотирьох сот голосів у супроводі власної симфонічної оркестри! По своїй силі, якості й художності виконання це був неперевершений мистецький колектив, що

СИЛУ ГРЕЦЬКІХ ПАРТИЗАНІВ ОБРАХОВУЮТЬ НА 25,000.

Атени, 29. грудня. — Закордонні спостерігачі стверджують, що не зважаючи на великі зусилля грецького уряду, йому не пощастило зломити головної сили большевицької п'ятої колонії в цій країні. Вважається, що Маркос розпоряджає тепер ще щонайменше 25,000 людей, що можуть бути використані до фронтової партизанської війни, тоді як загальну кількість вишколених п'ятиколонників, разом з „резервами“ в Альбанії, обраховується на приблизно 40,000. Окремі турботи для Греції справляє замаскована комуністична п'ята колонія, що веде підпільну роботу в цілій країні.

КЕЙІ ЗРЕЗИГУВАВ З ОДНОГО МІНІСТЕРСЬКОГО ПОРТФЕЛЮ.

Париж, 29 грудня. — Здобре поінформованих джерел тут заявляють, що прем'єр Кейі в найближчому часі задумує зрезигнувати з посту міністра фінансів, щоб мотти всеціло віддатися завданням прем'єра. Міністром фінансів мав би бути іменований теперішній бюджетний секретар, Моріс Пече.

музикантів. Цим хор дав можливість своєму диригентові включити всю музичну літературу для своєї роботи. Та тут сталася подія, що припинила дальший поступ у роботі.

В 1913 році Росія святкувала 300-літній ювілей дому Романових. На ювілейний концерт був запрошений хор студентів, а він категорично відмовився виступати на цьому концерті, за що й був офіційно зазначений університетським начальством.

Яка ж була радість громадян столиці, коли через тижень після цього на стовпах знайомих їм, які сповіщали, що „професор міжнародного права От. Ейхельман улаштує концерт хору під керівництвом Ол. Ант. Кошиця“.

Концерт відбувся при переповненій залі, але за виконання на концерті „Прометей“, муз. Стеценка хор був категорично заборонений, тепер уже поліційною владою. Тоді під орудою Кошиця починає свою діяльність Київське Хорове Товариство, в склад якого увійшов хор студентів, хор курсисток та симфонічна студентська оркестра. А весною 1914 року хорове товариство улаштує концерт „Веснянок“, що його співав хор у складі більш чотирьох сот голосів у супроводі власної симфонічної оркестри! По своїй силі, якості й художності виконання це був неперевершений мистецький колектив, що

Про вину і кару і ще дещо

(Докінчення зі стор. 2-гої).

яли на сильних позиціях української державності. Були тільки одиниці з ясно і виразно скристалізованим національним обличчям. Серед революційного хаосу появилися приманчиві гасла нових російських патріотів, перемальованих на червоний колір. Вони стали подумати, яке обхопидо чинало отих пересліянутих малоросійською українців. У тих подумках вони і згоріли. Але що говорити про них, коли в Галичині пішла ціла низка людей через Збруч, хоч вже мала виразно сформовану національну душу! Пішли і вони в найліпшій вірі служити українській справі.

Скрипник і Хвильовий побачили свою трагічну помилку. Будучи людьми послідовними спокитували свій гріх супроти батьківщини в такий спосіб, який вважали за найвідповідніший. Ніхто не збирається їх канонізувати як мучеників за українську, національну справу, як то пише Е. Більський. Ні! Вони є трагічними постаттями у нашій христовій історії. Так їх треба брати.

І ще одна жива, трагічна постать наших днів. Це автор Золотого Гомону і незрівняно

стояв поза всякою конкуренцією.

Якраз з цього колективу після останнього концерту колядок 9 і 12 січня 1919 року була створена за пропозицією Уряду молоді Української Народної Республіки репрезентативна Українська Республіканська Капелія, що того ж року виїхала у світове турне. В той спосіб великий, кріпко спаяний спільною мистецькою роботою, захоплений одним творчим поривом Хор Студентів університету „Св. Володимира“ виніс на своїх плечах свого улюбленого диригента, дав йому можливість удосконалитися і весь час гти вперев у своїй роботі, чим створив передумови для найвідповідальнішої й головної роботи, що випала на долю Олександра Антоновича, а саме: показати світові найдорожчий скарб своєї батьківщини — українську пісню.

Отож, коли дві частини „Спогадів“ Олександра Кошиця, що вже видані, Осередком Культури і Освіти, цілком охопили період послідовного росту нашого геніального диригента й композитора, то третя частина „Щоденник“, що його ми так нетерпляче чекаємо, мусить нам розказати про той тріумф української пісні, який покотив і зробив нашими друзями всі культурні нації світу. („Новий Шлях“).

історія ще не переслухала другої сторони, коли не розпитає живих свідків і не вияснить справжніх обставин. Сидячи безпечно за сімома горами і сімома морями і при повнім

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

УВАГА! — ГАРТФОРД, ГЛЕСТОНБЕРІ, НЬЮ ГЕЙВЕН, НЬЮ БРИТЕН, ТЕРВІЛ І ІНШІ
СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ З КОЛЧЕСТЕР

ВІДБУДЕТЬСЯ
В НЕДІЛЮ, 2. СІЧНЯ (JANUARY 2, 1949)
В ЛИТОВСЬКІЙ САЛІ, 227 LAWRENCE, HARTFORD, CONN.
В ГОДИНІ 6. ВВЕЧІР

ВЕЛИКИЙ ПОПИС
НАРОДНИХ ТАНЦІВ, ІНСЦЕНІЗАЦІЙ, ДЕКЛЯМАЦІЙ, ТОЩО
Дохід призначений на національну ціль.

New Year's Eve Dance

sponsored by
UKRAINIAN SITCH HALL
806-508 — 18th AVENUE, NEWARK, N. J.

Friday Evening, December 31, 1948

AL LISSNER AND HIS ORCHESTRA

9:00 P. M. to 3:00 A. M. Admission \$1.00 (incl. tax)

УВАГА! БРУКЛІН, Н. Я., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДІМ,

218-218 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

СТРІЧУ НОВОГО РОКУ

В ПЯТНИЦЮ, 31. ГРУДНЯ (DECEMBER 31, 1948)

Початок 8:30 ввечір. Вечера 9:30. Вступ \$3.50

Royal Knights 6 p. Orchestra

По білети голосіться до господаря Дому.

УВАГА! ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

КОМІТЕТ, СКЛАДЕНИЙ З ПРЕДСТАВНИЦЬ УСІХ
УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
МІСТА ДІТРОЙТУ

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ
ВІЧЕ

двократно того ж самого дня

В НЕДІЛЮ, 2. СІЧНЯ (JANUARY 2, 1949)

1) В ГОДИНІ 2. ПІСЛЯ ПОЛУДНЯ
В ЗАЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ ПРИ
ВУЛИЦІ МАРТИН.

2) В ГОДИНІ 5:30 ВВЕЧОРІ
В ЗАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ХАТИ ПРИ ВУЛ. ГРЕЙ-
ЛІНГ, ГЕМТРЕМК.

На обох Вічах промовлятиме

ІРИНА ПАВЛИКОВСЬКА

делегатка з Європи на Всесвітній Жіночий Конгрес.
Просимо все українське громадянство якнайчистіше прийти на оба віча. Діловий Комітет.

П. Стасюк
124
Перша Евения Нью-Йорк 3.
(МІЖ ВУЛИЦЯМИ 7.00 а 8.00)

МАСАРСЬКО-РІЗНИЦЬКА ФІРМА

виробляє у своїм склепі

ПЕРШОЇ ЯКОСТІ ВИРОБИ МАСАРСЬКІ

як теж продає різномордні

СИРОВІ МЯСИВА

ФІРМА П. СТАСЮКА існує вже понад 25 років, що завдячує в першу чергу задоволенням покупцям.

СКЛЕП ОТВОРЕНИЙ КОЖНОГО ДНЯ ДО 6-ТОЇ ГОДИНИ ТОЧНО.

УСІМ СВОЇМ ПОКУПЦЯМ І ЗНАЙОМИМ ПЕРЕСИЛАЮ З НОВИМ РОКОМ ЯКНАЙКРАЩІ
ПОВАЖАННЯ УСЬОГО ДОВРА І ЩАСТЯ.

D. SCHULYND

Newspapers and Magazine Dealer

NORTHWEST CORNER

WARREN and CHURCH STREETS

NEW YORK 7, N. Y.

PAST SENIOR VICE COMMANDER
Col. B. T. Clayton Post 343, V. F. W.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

АРНОЛД, ПА.

3 ювілею на рятунку скитальців.

Старанням українського гомо-жанського Клубу влаштовано бенкет з нагоди ювілею 25-літніх членів дня 14. листопада ввечері у своєму власному Народному Домі, який є гордістю української громади в Арнолд, Па. Председник Клубу п. Ілля Деркач, покликав на товстмастера п. Михайла Пелца, котрий попросив о. Лехицького, парха укр. прав. церкви, провести молитву. По молитві згадав товстмастер і за померлих членів, а всі присутні вшанували їх пам'яті хвилиною мовчання та повстанням з місць. Всі члени і гості забавлялись весело під час коли товстмастер представляв бесідників, що витали широко рухливу громаду, котра має чим гордитись, коли члени держаться кріпко своєї рідної організації і видержують аж до 25-ліття свого членства, а за їх витривалість Горж. Клуб нагороджує їх улаштуванням в їх честь бенкету, врученням \$25 бонду і звільненням їх від членської вкладки на ціле життя. До таких щасливців цього року належать: п. п. Михайло Лешковик, Михайло Грацюк, Іван Сакал, Антін Гарачак і Василь Коваль. На цей день також запрошено представника від Злуч. Укр. Доп. Комітету з Філадельфії, сподіваємось що при такій нагоді найкраще буде можна причинитись до зібрання більшої жертви на допомогу укр. скитальцям. І не зовсім пані А. Андрусів, котру Доп. Комітет виділяв з рефератом. Коли її покликано до промови, шановна бесідниця побажавши найкращого розвитку Клубові, зясувала вичерпуючо завдання Злуч. Укр. Допомогового Комітету і пекучу потребу допомогти українським скитальцям в переселенню їх сюди до Злучених Держав. Також неоприбувши скитальці інж. І. Когут і М. Шкурнямов доповнили в своїх промовах найпекучіші проблеми скитальців, яким тільки може багато допомогти українське суспільство, що тут зажило вже від десятків років. Покликаний до слова п. Михайло Земледух візав присутніх до щедрої жертовності, у висліді чого збірка принесла суму \$149.30, при чому ще висказав надію, що крім цієї збірки сам Клуб зможе жертвувати \$100 і справді внесок добр. М. Земледуха був попертий гучними оплесками всього членства і приривних гостей. По відчитанню \$27 на розходи, вилано в сумі \$222.30 до Злученого Укр. Доп. Комітету у Філадельфії.

Жертви зложили: П. Глубіш \$10; по \$5: М. Е. Різник, П. Т. Филипп, В. Прокопек, А. І. Балабан, І. Федан, Г. Зарічник, П. М. Земледух, В. Бубел; Е. Лобур \$3; по \$2: В. Кузмиха, П. Яйко, Н. Федоринка, Р. Руснак, А. Руснак, М. Ній, П. Зелінський, І. Сакал, о. Лехицький, П. Дубас, Ю. Модінок, М. Капіта, В. Пастерняк, П. Шкурят, І. Беднарчук, А. Лобур, М. Каршневич, П. Малик, П. Ренард, Р. Балабан, М. Бомбик, В. Собків, І. Сорока; по \$1: К. Сакалюк, І. Лобур, Е. Модінок, І. Земледух, Т. Шефтик, Л. Марійка, М. Мизюк, П. Кааліновська, А. Кааліновська, Ю. Фріганіс, С. Дмитрів, А. Марійка, Т. Попович, В. Кузмиха, Д. Любінецький, Т. Климашко, Н. Різник, І. Сидорик, Н. Пелц, І. Сернюк, В. Васильовський, Т. Попович, П. Раквиц, П. Поступак, І. Попович, П. Біндас, П. Скочилас, О. Іванчишин, І. Камінко, І. Пітик, П. Марійка, М. Грацюк, П. Коваль, Т. Гарачак, М. Лешковик, Н. Андрусів, І. Когут, І. Когут, І. Деркач, М. Пелц, М. Черим, П. Прокопек, А. Пітху, Л. Сорока, О. Зорина, Ю. Гранццо. Решта дрібними.

Присутні.

МИЛВИЛ, Н. ДЖ.

Листопадове Свято.

Дня 27. листопада українці з Милвил зібрались в Українському Домі, щоб вшанувати Перший Листопад 1918 р.

Святочний вечір відкриває голова громади п. М. Ключка, який у своєму вступному слові зазначив, що український нарід почавши від Хмельниччини веде змагання за свою незалежність. Доказом цього є 1-ий Листопад 1918 р. та сьогоднішня боротьба УПА. Повстанням з місць зібрані віддали честь погалим героям.

Святочну програму виконали три члени Товариства „Самоміч“, відділ у Філадельфії, який приїхав на заклики громади.

Святочний реферат виголосив мр. Дж. М. Милвил з великою увагою вислухали доповідача, що в своєму слові передав історичний перебіг

НАЙБІЛЬША СЕНЗАЦІЯ 1948 РОКУ:—Президент Труман переміг у виборах у листопаді цього року, коли загально заповідали в Америці й в світі, що він певно провалиться. На картині бачимо президента Трумана в місті Кензас Сіті, коли його повідомлено, що він зів'язав виборний президентом на найближчу каденцію.

листопадових днів 1918 року. Говорячи про їх наслідки і значення доповідач зауважує, що коли б не було 1-го Листопада 1918 р., то не було б 22. січня 1919 р. Листопадовий чин став символом кожного українця патріота і сьогодні, де б він не був, не забуває відсвяткувати це дороге національне свято.

Слідуючий з черги, п. Осип Бакай, у своєму слові про „Боротьбу УПА“ зясував зібраним, хто є ці люди, що своїми подвигами за залізною занавісою дивують цілий світ. Це наші вірні дочки і сини України, — наш цвіт, що бореться зі зброєю в руках за свободу народів і людців. Ми повинні бути разом із ними і допомогти їм морально та матеріально, тоді можемо бути певними, що наші мрії здійсняться. Зворушливу і глибоку змістом декларацію про „Бійців Свободи“ передав п. Я. Мелой. Дві декламції виголосили дві активні членкині громади, які до сліз зворушили

Учасник.

Увага! ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ! Увага!

Отцею дорогою повідомляємо усіх уділовців (шеровців) Українсько-Американської Централі в Нью Йорку, Ін.

що згідно з ухвалою останніх Загальних Зборів, Секретар Ньюйорського Стейту

ПОТВЕРДИВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ЦЕЇ КОРПОРАЦІЇ.

Зворот грошей за уділи (шери) відбудеться в неділю, 2-го січня 1949, в домі Українських Ветеранів при 80 Ст. Марк Плейз в Нью Йорку, точно від години 2-ої пополудні.

Кожний уділовець зобов'язаний принести з собою сертифікат на купівельні уділи та при одержанні грошей віддати його касієрові. Сплатимою по померлих уділовцях мусять мати судові уповноваження до їх уділів, згідно до грошей за них. Хто з уділовців не зможе явитись по свої гроші у вище назначену неділю, хай описі голоситься до касієра на адресу:

Mr. JOHN GELETY,
33 — 3rd Avenue, New York 3, N. Y. — Tel.: ORchard 4-1137.

ОСТАННЯ ЗАВВАГА

бувшої Директорії розв'язаної Укр. Амер. Централі:

Хай ніхто з українців ще не думає, що з розв'язанням цієї Корпорації справа У. Н. Дому в Нью Йорку вже пропала. Ні, так постою зовсім не є, бо ця важлива справа перебрала на себе нова організація, закорпорована на добровільних жертвах, під назвою Український Інститут в Америці, Ін.-з осідком в Нью Йорку. І власне ділим з головних завдань Українського Інституту є, щоб кількісний праю і змагання бундів Центрлі завершити при допомозі всього українського громадянства, в короткому часі. Уступаючи Директорії розв'язаної У. А. Централі всіх уділовців, всі наші Організації, Парафі та громадство без огляду на регіоні ріжнці, до ширшої та інтенсивної співпраці з Українським Інститутом в Америці, Ін., як тільки прийде на це слушний час.

ЗА УСТУПАЮЧУ ДИРЕКТОРІЮ:
Мартин Малетич, предс.;
Іван Гелетій, кас.; С. Назар, фін. секр.; М. Іванів, рек. секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БОСТОН, МАСС. — Річні збори Тов. ім. Ев. Коновальця, від 238, відбулись в неділю, 2. січня, в церковній залі, 136 Арлінгтон ул., зараз по відправі. Просимо всіх старших і молодших членів явитись на ці збори. Просимо приєднувати нових членів і висувати свої діти до У. Н. Союзу. На зборах буде вибір уряду на 1948 рік і почуєте про важні діла від своїх урядників. — За уряд: В. Ярош, гол.; П. Попович, кас.; М. Давискіба, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорожська Січ, від 342, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулись в суботу, 1. січня, в годині 10. рану, в церковній галі на Рузвельт Еве. На порядку дня звіт уряду і контроль та вибір уряду на 1949 рік. Напохнюємо ще раз довірливих членів, щоб завітати свій домі, бо інакше Тов. не вище за них розміру в січні. — За уряд: І. Савчак, Н. Крупа, І. Маркович.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михайла, від 209, повідомляє, що річні збори відбулись в суботу, 1. січня, в годині 6. ввечір, в церковній галі. Просимо членів прийти на означений час. — За уряд: М. Вадяк, предс.; П. Гінда, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Річні збори Бр. св. Василя Великого, від 364, відбулись в суботу, 1. січня, в годині 1. пополудні, в Українському Домі на 181 Е. 93. вул. Просимо всіх членів прийти на час, бо є важні справи до вирішення. Також буде звіт фінансовий і контроль та вибір уряду на 1949 рік. — І. Кукіт, предс.; С. Крефт, кас.; І. Стойка, рек. секр.; І. Сподар, фін. секр.

СТІННИ КАЛЕНДАРІ

НА 1949 РІК.

Чудові Краєвиди; Патріотичні; Релігійні; Любовні; дівчата і діти в різних позах. Свята зазначені червоно, пости зазначені рибкою.

● КАЛЕНДАРІ продаємо подрібно і гуртовно. Для шторника і організацій друкуємо на календарях їх фірму. Ціна одного календаря з пересилкою 30 ц. 12 календарів \$3.00. 25 календарів \$5.00. 50 календарів \$9.00. 100 календарів \$16.00.

● РІЗДВЯНІ КАРТКИ „Христос Родився!“ у формі книжечок з відповідними віршами. Ціна за доми 60 ц. 50 карток \$1.75. 100 карток \$3.00 з пересилкою.

● ІСТОРІЯ УКРАЇНИ в образах. Прекрасний образ в 10-ох крисках, розмір 27x34. Ідеально видана хронологія українських князів і германів, Галицької, Волинської і Литовської династії від 914 до 1768 року. Варта мати один образ на пам'ятку. Ціна \$1.75 з пересилкою.

● СТЕМПОВАНА на канві подушка на канапу, дуже гарний взорець в кількох крисках, разом з нитками \$2.00.

● КАРПАТСЬКИЙ ЧАЙ з найліпшого гірського діла, на недомогання жовудка, печінки і нирок. Велика пачка коштує 50 ц.

● ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ, природне средство припорожують тим, що терплять на впертий кашель, біль горла і задуху. Пачка коштує 50 ц.

● ЛАДАН для церковного ужитку, фунт \$1.00.

С. - О. D. не писалимо.

Замовлення посилайте до:
UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th ST.,
New York 3, N. Y.

СИРАКОЗ, Н. П. — Тов. Українська Січ, від 39, повідомляє членів, що річні збори відбулись в неділю, 2. січня, в годині 3. пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на час, особливо просимо молодих членів прийти на ці збори, вислухати звіт за минулий рік, який дасть контроль. На зборах буде вибір уряду на 1949 рік. — За уряд: О. Школюк, предс.; В. Осойківський, фін. секр.; І. Пігуляк, кас.; А. Яворський, рек. секр.

ПОШУКУВАННЯ

СУЛИМ (дівоче) ОЛЕНА село Камінка-Старе Село, повіт Рава Руська, лев. Львів, замішала ко-ло або в Нью Йорку. Хто про неї знає, або вона сама, прошу зголо-ситися до:

PAUL PANKIW,
St. John's Church,
Waynesville, N. Carolina.

ПОМЕШКАННЯ

ДО ВНАЙМУ

гарна, велика, світла КИМНАТА, 268 Bafford St., Jersey City, N. J. Інтересовані хай голосяться від 11. год. р. до 5. пополудні.

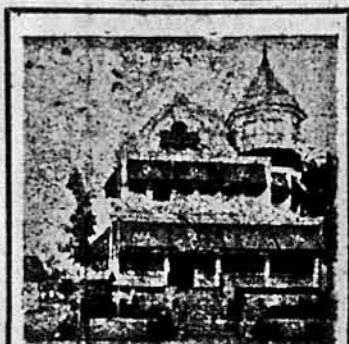
Телефон DElevat 2-5493.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF

223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697.

Острії й довгочасні нездуги чоловіків і жінок (Шіпрі, X-Ray). Розв'язати жодяку без операції. Переводимо а-налізу крові для суаружих козволів. Офісові години: В будні 10-7 Р. М. В неділі: 11-1 Р. П.

Comfortably air conditioned
Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
LExax 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗБАГАТО

Завжди ШАДІТЬ дещо з вашого забезпечення. Ми улажуємо прекрасні ЦІЛІЯ ПОХОРОН за — У випадку смутку в рідній кліматі:

KAIN MORTUARIES, INC.

Найбільший український погребовий зарядчик в Америці.

S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.

Phone PE 4-4640
— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.

Phone BIgelow 3-5763
225 WEST JERSEY STREET
ELIZABETH, N. J.

Phone EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджає погребам по \$150
ціні так низькій як — ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

Петро Ярема
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами в БРОУН, БРОУКЛІН, НЬЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
Brooklyn, N. Y.
Tel.: MEtroese 5-4573

КОЛЯДИ

ЩЕДРІВКИ

— на —
РІЗДВО ХРИСТОВЕ
— і —
БОГОВІВЛЕННЯ

з додатком
пісень страстних, воскрес-
них і інших пісень
церковних.

Шлях 35 центів.
Замовлення враз з цілесла-
в'істю слати до:

"Svoboda"
P. O. Box 348
Jersey City, N. J.

ТАРЗАН, ч. 2001. Сила розлученого слона.

Коли Гомбу кинувся розлучений до джунглів, Тарзан побіг за своєю ланною з трави і кинувся в погону.

Позбавлений прав Гомбу перелігав в бішенім гніві джунглі...

...і залишав за собою замотаний слід, за яким було важко слідувати.

Вкінці Гомбу добився до молюї поляни і кинувся стрімголов до самітного дерева, яке стояло по середині.